

STUIFZAND

gedichten
Frans Hoppenbrouwers

Deze gedichten verschenen oorspronkelijk in 'Kroniek van de Kempen XIII', 1993

Stuifzand

*Vorbij de grens van vlieden en van heide
zag ik het stuifzand in de aanval gaan
en wurgend winnen van wat goed gedijde.*

*En zand en wind vernauwden het bestaan
tot nutteloos en bovenmatig stuiven;
de levenskansen hadden afgedaan.*

*Verweesd stond er wat pluimig gras te wuiven,
te wachten op het roemloos onder gaan,
want in de lucht begon de storm te gnuiven.*

*Ik stond en keek en zag de nieuwe maan
het naakte landschap feestelijk belichten,
als trok de storm geen suicide baan.*

*Ik liep en rilde, wilde nog niet zwichten
voor krachten die mijn lijf te boven gaan,
maar 't zwiepend zand verstijfde mijn gewrichten.*

Het lot van de serviele onderdaan.

De berk

*De berk staat trots en eenzaam wit te wezen
in dit door zand en wind vermoorde land,
laat slechts een spoor van oude rijkdom lezen.*

*Maar rijkdom heeft zichzelf niet in de hand,
zodat de rampspoed vroeg of laat moest komen
met wind of vuur, met water of met zand.*

*Maar oude berken zijn sacrale bomen,
gebenedijd en van geen mens ontmaagd;
hun ruisen is een haast onhoorbaar schromen.*

*Bescheidenheid is wat hun aanzien draagt:
een teder weten waar de lichtval loopt,
een niet versagen, wat de zon ook vraagt.*

*En solitair trotseert hij al wat noopt
tot dorstig en vooral verbeterd streven
naar alles waar een vrome boom op hoopt:*

nog lang als oude, witte berk te leven.

De eik

*De kromme eik, gebocheld en gebogen,
vermande zich en beet zich kreunend vast
na wat de aarde hem had voorgelogen.*

*Nu staat hij als een ongenode gast
in stuivend zand, verzonken in gedachten:
de ouderdom doorwoekert reeds zijn bast.*

*Verdoemd telt hij de dagen en de nachten
en bloeit in mei en draagt veelvuldig vrucht
en loost de eikels in de herfst bij vrachten.*

*Soms klaagt de eik en slaakt een diepe zucht,
als weet hij dat het alsmaar vruchten dragen
niet meer is dan een smakeloze klucht.*

*Ik sta en hoor zijn late levensvragen,
herken de weemoed die hem overmant
en zeg hem dat het meestal blijft bij vlagen.*

Ik ben een dichter met gezond verstand.

Mierenleeuw (1)

*De mierenleeuw die star zijn trechters graaft
in 't rulle zand, dat hier te bakken ligt,
en daarmee bruut de eigen rechten staaft;*

*het koel insekt, dat ondersneeuwt in licht,
wacht dagenlang de achteloze prooi;
de dood heeft hier geweten noch gewicht.*

*Gevangen in de zanderige kooi
zoemt vlieg en mier de trage zwanevang;
de rover wacht, als dier van laag allooi.*

*De prooi verzet zich, hopeloos en bang
klimt ze omhoog, maar glijdt met vallend zand
terug; dan sluit genadeloos de tang.*

*Zo waart de dood door dit verstikte land.
Dat zie ik met mijn onpartijdig oog,
als heerser, hoogverheven heer van stand.*

Verloopt mijn leven dan niet analoog?

Mierenleeuw (2)

*Ik zie hem 's zomers als imago vliegen,
de mierenleeuw, een mooi en rank insekt,
maar wel het kind van liegen en bedriegen.*

*Want hij is krachtig als een tang gebekt,
al oogt hij nuffig als een mooie vrouw,
zodat ook hier de vlag de vracht niet dekt.*

*En naar de regels van haar slanke bouw
besluit ze traag de hulpeloze beesten
en slaat dan toe: een snelle sabelhouw.*

*Zo heeft ze iets van trollen en van geesten,
in wezen mooi, maar onbetrouwbaar sluw
en altijd uit op 't beste en het meeste.*

*Toch is ze in de grond wat minder ruw
en minder wreed zoals ze was als larve
hoewel ik nauw'lijks minder van haar gruw.*

Het moederkoren in de rijke garve.

Morgen

*Het groot moment van 's morgens buiten kijken,
wanneer de dag weer door de wolken breekt,
om het bestaan eens grondig te herijken.*

*Het groot moment als licht door wolken leekt
en zachtjes neerstrijkt op het pluimig gras
en het hoera waarvan de einder spreekt.*

*Ik heb het lief, moment van zuiver glas,
een pleisterplaats voor mijn te zware ziel,
die nog eenstemmig met het donker was.*

*Nu in mijn schoot die tere vreugde viel,
baar ik het kind dat ik me wens als man,
een kind van kracht, zonder Achilleshiel.*

*Zo leef ik door tot aan het laatste licht,
bereid te buigen als de tijd eens komt,
me neer te leggen bij dat goed gericht.*

In mijn gedichten heb ik mij vermomd.

Winter

*Ik min de eenvoud van het roemloos leven,
het doelloos staan en kijken in de tuin
naar dode dingen die geen teken geven:*

*Een dode tak ontsiert de volle kruin
van de oude boom die mij ter harte gaat,
omdat hij, als mijn ziel, al nijgt in bruin.*

*Een vaalbleek bruin dat slechts de dromen laat
van wakend groen, dat sluimert in de bomen;
een zwijgend leger, stom maar zeer paraat.*

*Laat nu het zonlicht en de warmte komen
en drijf de zwaarte uit mijn stille ziel
die doorweegt onder spoken en fantomen.*

*Toen, in een flits, zag ik een straal die viel
en scheerde langs de domweg dode tak
en hem voorzag van een hernieuwde ziel.*

Zo is de winter slechts een ongemak.

Winterzon

*Een nieuwe zon breekt door het duister heen,
bestraalt de wereld die bedekt met rijm
de dag tevoren nog zo roemloos scheen.*

*De witte slierten maken van de tijd
een sprookjeskruid dat in zichzelf gekeerd
ter aarde buigt, bedrukt en haast in zwijm.*

*Zo heeft de winterkou mijn tuin bezeerd,
behalve dan de stoere hazelaar
die teder bloeit, alsof geen weer hem deert.*

*De rode bloempjes, zeer ver uit elkaar,
gaan in het zonlicht traag maar zeker open
en wachten op iets zacht en wonderbaar.*

*Dan komt de wind in schokjes aangeslopen
en stuifmeel stuift uit de gerijpte katjes
tot alle bloempjes zorgzaam zijn bedropen.*

Zo leef ik maar van ditjes en van datjes.

Voorjaarsdag in W.

*Soms is het leven zonder reden lichter,
zomaar een dag die niet te wegen weegt,
de vederlichtheid van de eerste dichter.*

*Als dan de zon de laatste schaduw veegt
en opzuigt uit de volle rode lucht,
verbeeld ik mij dat heel mijn ziel zich leegt.*

*Dan zweef ik op een ongezegd gerucht
of loop op hoge benen door de straat
van dit klein dorp of beter nog gehucht.*

*Als dan de trein passeert die haastig gaat
naar steden die ik nimmer meer wil zien,
blijft dit gehucht mijn stille toeverlaat.*

*Ik woon er en ik leef er bovendien
in adeldom van boerse ijdelheid:
een landheer die de dag kan overzien.*

Hier vang ik woorden voor volkomenheid.

Morgenwijding

*Het zuigende gezoef van vele wielen,
onrustig licht dat naar de ogen springt
in vlugge vlekken als verdoemde zielen.*

*Een camion die van agressie zingt;
het schrille piepen van belaste remmen;
getoeter dat van haat halstarrig klinkt.*

*Ik zie en hoor bewegingen en stemmen,
het moeten maalt gedurig door mijn hoofd;
een wilde stroom door niemand nog te temmen.*

*En elke morgen rijd ik half verdoofd
de snelweg af naar waar ik word verwacht,
met dwazen mee, van het verstand beroofd.*

*Vanwaar komt toch die redeloze kracht
om aan die malle molen mee te doen,
recht uit mijn bed, dat veilig was en zacht?*

Misschien gewoon een kwestie van fatsoen.

Beter

*Ik voel me beter bij het ouder worden,
nu dat verlangen er niet meer zo toe doet,
de heftigheid tot bij de kiem verdorde.*

*Ik weet de dingen die ik weten moet;
zo zal ik steeds haar lichte stap herkennen
en zelfs haar stilte raakt aan mijn gemoed.*

*Ik hoef niet meer het wildste paard te mennen,
te jagen door het onontgonnen veld;
ik mag nu aan de ware dingen wennen.*

*Ik wil niet meer, gedreven en gekweld,
de hoogste toppen van het niets beklimmen,
want ik weet nu dat slechts het daagse telt.*

*Ik zal voortaan de felle lampen dimmen,
het schreeuwend licht, dat alles domineert
en vijand is van onbaatzuchtig minnen.*

Maar goed dat zij dat klein fortuin beheert.

Februari

*Ik zag vandaag een vleermuis en een vlinder,
de eerstelingen van dit vliedun jaar:
rechtvaardig recht van vorser en van vinder.*

*De vlinder danste op het hoogaltaar
van zon en licht en weke zuidenwind
die zeer zacht ruiste in de perelaar.*

*De vleermuis zwabberde als aan een lint
langsheen de gevels van de oude huizen,
onhandig nog als een slaapdronken kind.*

*Er was alleen een onbenoembaar suizen,
het ruisen van een veel te verre beek
die eeuwig stroomde zonder schut of sluizen.*

*Ik stond daar vrij, ik luisterde en keek
en planitte kalm mijn vaandel en mijn vlag,
omdat de wereld weer doorschijnend leek.*

De stille glorie van een voorjaarsdag.

Weerwoord

*Laat mij de woorden als een duif bebroeden,
zodat de waarheid tot ontkiemen komt:
ik zal haar heimwee als een herder hoeden.*

*En alles wat verstolen zingt of broemt
zal ik in klank en kleur tot leven brengen,
opdat geen haat zich in muziek vermomt.*

*Mijn rijm en ritme rijgen zich tot strengen,
tot strak stramien, tot melodie en maat:
er zal geen iota van tot as verzengen.*

*Ontstegen aan het ondermaanse kwaad,
daar ik mijn hemel in mijn verzen vind,
beschouw ik eer en roem als overdaad.*

*Nu niets mij nog aan deze aarde bindt,
noch lage laster, noch de lepe leugen,
herschik ik weer de woorden van het kind.*

Dit weerwoord zal uw zieke zielen heugen.

Onvolkomen

*Ik haat de kleine onvolkomenheden,
een woord dat ik na dagen nog niet vond,
alsof het van mijn taalrek is gegleden.*

*Het woord bestaat, maar in de ondergrond,
verborgen als een woelmuis onder blaren,
de kwellling voor de speurzin van de hond.*

*De synoniemen kan ik wel vergaren,
een kleine rij, een vijftal als het moet,
maar verder stokt het reeds begonnen baren.*

*Dan denk ik dat het er niet zo toe doet,
leg ik me neer bij de onhaalbaarheid;
ik zoek niet meer, het is zo ook wel goed.*

Maar in de nacht ontspint zich weer de spijt.

Woonboot

*Laat mij een woonboot van mijn woorden bouwen,
een stoere steven en een platbooms plecht,
een stevig roer om mij op koers te houwen.*

*Dan vaar ik rustig maar ook regelrecht
naar waar nog onbesmette bloemen bloeien
en waar nog niet naar puurheid hoeft gedregd.*

*Daar zal ik dan tot grote hoogte groeien,
als hoeder van het laatste regenwoud,
waar niemand aan zal snijden of zal snoeien.*

*Daar word ik dan van lieverlede oud,
maar ongeraakt door de gekroonde leugen
die hier vereerd wordt in een graal van goud.*

*De zoete wraak zal u nog eeuwen heugen
en giftig zonlicht zal u diep berouwen,
voordat u toe bent aan de laatste teugen:*

Uw strot zal zich geleidelijk vernauwen.

Zalig

*Het 's morgens samen in de luwte lopen,
de hond en ik, in het nog jonge licht,
zet alle luiken van de zomer open.*

*De ramen van de huizen zijn nog dicht,
als schermen tegen storende geluiden,
want rustig slapen is meer plaag dan plicht.*

*Straks zal de wekker door de stilte luiden;
verschrikte ogen groeten dan de dag
en sterke thee moet moedeloosheid kruiden.*

*Maar ik plant vrolijk reeds de eerste vlag;
ik hoor de lijst van verlangen zingen
en meng de morgen met wat moet en mag.*

*Als Marc groet ik de alledaagse dingen,
de hond telt keurig alle tekens af,
omringt mij dan in redeloze kringen.*

Het zalig toeven tussen woef en waf.

Vraag

*Er ligt een vage goedheid op de velden,
een nevel die zich om de verten sluit,
alsof hier slechts de weekste wetten gelden.*

*De roeken roepen - een vertraagd geluid,
een ingetogen en gesmoord verlangen -
de onbeschroomde woorden broed en bruid.*

*De eikeboom, met rillend licht omvangen,
verleent hun wens tot werkzaamheid en woon
de juiste plaats om vaardig aan te vangen.*

*En in de oude, uitgedijde kroon
groeit dag na dag van schapewol en twijgen,
het ruime nest, als een verheven troon.*

*Zo zal het voorjaar zijn verhalen rijgen,
zo maakt de zomer gul de optelsom,
zo brengt de herfst die uitkomst weer tot zwijgen.*

Zo vorst de winter naar de vraag waarom.

Keurslijf

*Ik tracht de taal het keurslijf op te dringen,
dat het bestaan mij sluiks heeft opgelegd,
vandaar zal het meer zeuren zijn dan zingen.*

*Maar mijn gezeur moet eerlijk uitgezegd
in afgewogen, welgekozen woorden,
omdat ik altijd mansdiep heb gedregd.*

*Zo hoorde ik de donkere akkoorden
van de muziek die in mijn borstkas klonk
en ijdelheid in kiem en keervers smoorden.*

*Zo doofde ik de plotselinge vonk
die opsprong in het dode, dorre gras,
omdat ik wars ben van gemaakt geronk.*

*Zo werd ik wie ik reeds in oorsprong was:
een stemloos kind, dat luisterde en keek
en in de lucht de zin der dingen las,*

Dat argeloos aan listigheid bezweek.

Aswoensdag

*Leer mij, mijn God, met open ogen kijken,
verstuij het stof dat aan mijn kleren kleeft,
zodat de weerzin in mijn ziel zal wijken.*

*Jij bent de God die met de doden leeft,
van ongenaakbaar ver mijn aardse wezen
bestuurt en er de boventoon aan geeft.*

*Hoe kan ik ooit uit dode letters lezen
- zo hoog en heilig door de kerk geroemd -
dat in jouw naam mijn dorheid zal genezen?*

*Mijn ras is reeds ten dode toe verdoemd,
wendt zich in stof, dat door de eeuwen heen
en laag na laag tot nectar is benoemd.*

*Verwerp, mijn God, het klaaglijke geweest,
dat uit de dorre diepte tot je komt:
versteende stemmen uit het vunzig veen.*

Verholen trots als droefenis vermomd.

Taal

*Het nederlands is mij maar aangeboren,
een stugge taal die telkens wrikt en wringt,
waar ik het liefst muziek zou laten horen.*

*Slechts spaarzaam, als er droefheid in mij zingt
en somberheden in mijn wezen wonen,
vind ik de toon die in mijn ziel weerklinkt.*

*Het is een taal van hekelen en honen
die door het zalvend zeuren van Calvijn
de zwaarte kreeg van spek en bruine bonen.*

*Leer mij het vlaams, dat als een rijke wijn
het timbre heeft dat bij mijn tobben hoort,
maar ook de goesting in een speels terzijn.*

*Zo ben ik dan ten halve reeds ontspoord,
toen ik aan deze zijde werd geboren,
terwijl daarginds de ziel woont van mijn woord.*

Dat euvel zal mijn taalstrijd steeds verstoren.

Herinnering

*Mijn kindrangsten in de eiken wal:
het schemerlicht, de knoesten en de stronken,
de boze geesten, stil en zonder tal,*

*het voelbaar dreigend, onaanwijsbaar lonken
van uileogen in een donker gat,
en van de marter slechts twee groene vonken,*

*het ritselen van een verschrikte rat,
het hijgen van de wind, daar ergens boven,
een plotse lichtval op een kerend blad,*

*daar had het zin, het kindertlijk geloven,
daar bood ik God mijn hele wezen aan,
mijn liefde die geen mens zou kunnen doven,*

*als Hij de schrik aan mij voorbij liet gaan,
die ergens in mijn ziel had postgevat:
het midden tussen sterven en bestaan,*

het eeuwig heimwee naar het donker gat.

Goede Vrijdag

*Omdat er mededogen in hem zat
en het vermogen voelbaar mee te lijden,
werd hij vooral ontkend en afgekat.*

*Het lukte niet de pijngrens te vermijden,
steeds vond hij weer een hopeloos geval,
dat zonder hem de afgrond in zou glijden.*

*Hij vond de woorden voor het diepste dal
of groef behoedzaam in het somber zwijgen,
verzachtte zo de geur en smaak van gal.*

*Maar toen hij zelf naar zwart en dood ging neigen,
vond hij geen mens die met hem had te doen:
hij kon de tyfus en de kanker krijgen.*

*Hij stierf des vrijdags op een achternoen,
waarna hij van den arme werd begraven;
alleen de aarde had genoeg fatsoen.*

Verbraste eerbied voor de goede gaven.

Aprilregen

*De kille dagen in de maand april
bedroeven mij tot in mijn diepste wezen,
de kou weegt door, de regen weekt mijn wil.*

*Ik zie twee natte, uitgebluste mezen
beteuterd zitten op een lage tak,
voor dit moment van nesteldrift genezen.*

*Die dagen zijn een zeurend ongemak;
ze sudderen als koekdeeg in de oven,
bestemd voor een te wee en slap gebak.*

*Die dagen tussen hopen en geloven
behoeden mij voor al te groot misbaar
en heilig vuur; de regen zal het doven.*

*Die dagen zijn er steevast ieder jaar,
dat weet ik beter dan die domme mezen,
die daar zo treurig schuilen bij elkaar.*

Ik ga vandaag Pallieter maar weer lezen.

April

*Symbool voor hoogmoed is voor mij april,
als oude bomen zich ontoombaar tonen,
omdat hun drift te sterk naar buiten wil.*

*Alsof die drang nog baten zal of lonen,
zo drijven ze zichzelf tot jong zijn op,
terwijl de wind vrij spel heeft in hun kronen.*

*Ik zie de eik, beloftevol in knop,
ik zie de bijl die aan zijn wortel ligt,
ik zie de dwaasheid in zijn oude kop.*

*Zijn takken krom, het evenwicht ontwricht
en staandebeens al op de grens van sterven,
verlangt hij naar het ijdel voorjaarslicht.*

*En straks in mei, om voortbestaan te erven,
zal hij nog bloeien, de verwaande dwaas,
terwijl de dood al kankert in zijn nerven.*

Bij doodgaan hoort slechts een gedempt helaas.

Mei

*Als van de muzen eerste afgezanten
vertonen zich nabij het wellend water
drie kostbaar uitgedoste muzikanten.*

*Ze staan er lang en roerloos, maar wat later
heeft de muziek het zwijgend pleit beslecht:
scanderend zingen als een luid gesnater.*

*Er wordt die dagen haast geen woord gezegd,
de stilte weegt tot in de stadspantsoenen
en elk geluid is zinvol en oprecht.*

*En wandelaars op zachte vilten schoenen
vermeien zich in het ontwaakte bos,
verwonderd om het onweerstaanbaar groenen.*

*De pinksterbruid doet traag de haren los
en zet zich neder op de bloementroon,
bekleed met varens en onkreukbaar mos.*

Gezegend leven op de juiste toon.

Renegaat

*Ik kan het leven als een prins bezingen,
maar sterven zal ik als een renegaat;
ik hang te zeer aan al te aardse dingen.*

*Die optelsom sluit in zich het verraad
van weinig diepgang en te veel verpozen,
zodat de weegschaal op te schamel staat.*

*Ik tel steeds weer de blaadjes van de rozen
die in de zomer reeds op vallen staan
en zie daarin de almacht van den boze.*

*Wat weet een mens van afscheid en vergaan,
als hij geen offer aan de tijd wil brengen
en zeurt en klaagt, zo tussen wens en waan.*

*En aldoor denk ik laat de dagen lengen
en kort de nachten, doof de bleke maan,
zodat ik licht en duisternis kan mengen*

tot dat verraderlijk, maar aards bestaan.

Juni

*In juni, als de eerste rozen bloeien,
bekruipt mij reeds de geest van eindigheid,
de geest van Hem die wieden zal en snoeien.*

*Zo voel ik hard het vreten van de tijd
aan alles wat mij lief en dierbaar is,
want in de vreugde sluimert reeds de spijt.*

*Juist uit het zijn ontwikkelt zich gemis,
het weten stuwt de naderende pijn.
O zorgeloze vogel, roos en vis.*

*Laat mij nog éénmaal van de zomer zijn
en zonder zorgen zwerven door de dagen
en niet meer denken aan de laatste trein.*

*Laat mij nog éénmaal al mijn kansen wagen
op iets dat nimmer in vervulling gaat,
maar droom is en zo vederlicht te dragen.*

Gun mij die vlucht uit wat te echt bestaat.

Eens

*Eens zal ik zijn waarheen mijn woorden waaien,
als lichte korrels wit en zeefbaar zand,
en dat is niet te oogsten of te zaaien.*

*Dan stuift mijn heimwee naar de verste rand,
naar dode stof, het roereeloos begeren,
het eind van oog om oog en tand om tand.*

*Dan woon ik waar de winden streng regeren,
dan ben ik slechts een onbenoemd gesuis,
onzichtbaar en gedoemd tot vegeteren.*

*Dan kom ik in mijn eigen woorden thuis,
geheeld, gelouterd in de eeuwigheden:
een ritmisch zuiver, bovenaards geruis.*

*Pas dan verwijlen toekomst en verleden
tezamen in mijn rusteloze ziel,
waar ze ontroerd een hechte eenheid smeden.*

Pas dan, als ik mijzelf volmaakt ontviel.

Brabant

*Ik zag het koren uit dit land verdwijnen
en sloten zag ik tot riool vergaan
door schuimend gier van opgefokte zwijnen.*

*De stallen die nu in mijn schootsveld staan,
waar wal en heg mijn ogen ooit gerefden,
zijn kille tekens van teloorgegaan.*

*Niet strijdbaar meer, hoewel het feit mij griefde,
sta ik mij toe gelaten toe te zien
hoe het verdwijnt, het landschap, mijn geliefde.*

*Wat baat het als ik om verschraling grien,
maar werkeloos en triest terzijde blijf,
slechts woorden baar: straks betert het misschien.*

Wie Brabant schendt, treft ook het eigen lijf.

Heemkundigen

*Bewaar mij voor de lieden die een zweem
van het verleden vangen en geschreven
het licht doen zien van eigen land en heem.*

*Bewaar mij voor hun tomeloze driften
de kleinste waarheid als de wet te zien
en alles naar hun inzicht uit te schiften.*

*Bewaar mij voor de lieden bovendien,
die alsmaar zoeken in een vaag verleden
en het verklaren, wars van het misschien.*

*Ik zie het spoor van wat zij domweg deden
verdwijnen in een groot en duister gat;
een heilloos hol wordt zo het arme heden.*

*Schenk hen, o Heer, het overvloedig vat
van wijsheid, drink hen met uw volle teugen
en voer hen met behoedzaamheden zat.*

Opdat ze zich de ziel der dingen heugen.

Obstakels

*De dagen zijn obstakels van gewicht
met bijtend licht en veel te luide stemmen,
te overheersend voor een stil gedicht.*

*Ik poog vergeefs geluid en licht te remmen,
maar schrill geschreeuw doortrekt mijn scherp
gehoor
en zonnelicht laat zich maar zelden temmen.*

*Zo hoor ik steeds een onge oefend koor
de Lohengrin van voor naar achter zingen,
zodat ik me voortdurend aan iets stoort.*

*Zo zijn de dagen vol van luide dingen,
die zich vergrijpen aan mijn stille ziel
en ongenood mijn binnenzee doordringen.*

*Pas toen de avond op mijn woonboot viel,
vond ik de moed, misschien nog meer de kracht,
gehoor te geven aan mijn ware stiel.*

Mijn woorden zijn de echo van de nacht.

Enclave

*Mijn beste vriend is plotseling gestorven
en inderhaast gekist en gecremeerd,
want dierbaar vlees ruikt spoedig naar bedorven.*

*Maar daarmee werd zijn geest voorgoed onteerd.
Hij zei mij vaak: ze moeten mij begraven
waar de natuur zich nog verbeterd weert.*

*Wat kon ik meer dan zijn verlangen staven,
maar de familie koos voor hoe en wat,
want vriendschap is niet meer dan een enclave.*

*Ik zag hem liever in een grondig gat
en toegedekt met volle, oude aarde,
dan in het niets, dat boezem is noch plat.*

*Hoewel ik mijn herinnering bewaarde
aan alles wat voor vriendschap heeft gestaan,
blijft ook de leugen die zijn dood bezwaarde.*

Bij alles wat in rook is opgegaan.

Windsels

*Hier in de Kempen uit mijn schulp gekropen,
voorzie ik nu een klein, selekt publiek
van poëzie, recht uit mijn ziel gedropen.*

*In aanvang slechts wat dorpse volksmuziek,
werden mijn verzen later breed begrepen,
het werd weer tijd voor diepgang en lyriek.*

*Mijn godsdienst werd verscheurd tot smalle repen,
de rest hing ik te drogen op een draad;
mijn geest werd vrij, niet langer afgeknepen.*

*Toch denk ik vaak nog aan het rijk gewaad
van liturgie en prachtige symbolen
waar nu geen hond de draagkracht van verstaat.*

*En diep in mij, maar eerlijk, onverholen,
ken ik de God, als bron van al mijn hoop,
al is hij ver, onvindbaar goed verscholen.*

Hier, waar ik schuchter uit mijn windsels kroop.

Moerbeibomen

*Het minnekozen van de moerbeibomen
die 's nachts behoedzaam bij elkander staan
is een gerucht van gaan en wederkomen.*

*Ik hoorde het als kind meewarig aan,
des zomers in het huis met open ramen,
gericht op tekens uit mijn diepste waan.*

*En ik verzon de meest bizarre namen
voor dingen die een kind niet grijpen kon:
het magisch zwart van bronstig rijpe bramen.*

*De zomers werden zo een volle bron
van zachte woorden, ongesproken zinnen
die steeds verstierven tot het herbegon.*

*Maar wat me bijbleef is het tijdloos minnen
van bomen, die getoonzet in een laan,
elkaar bestuivend, huiver overwinnen.*

Een stil geruis dat komt en weer zal gaan.

Dichter und Bauer

*De dichter in me stuurt mijn hele wezen.
Zo oogst ik woorden in een strak verband,
maar mijd ook niet het minzaam aren lezen.*

*De boer in mij beschouwt het wachtend land
en denkt al aan het lang, vermoeiend ploegen,
de tere vruchten in de tenen mand.*

*Zo zijn we broeders in het dagelijks zwoegen,
de boer, de dichter, één van lijf en geest
in 't zwaar labeur en zelden in 't genoegen.*

*Was ik geen dichter, ik was boer geweest.
Ik zou gelaten weer en wind trotseren
en na de oogst gaf ik een passend feest.*

*Zo nu en dan weet ik nog op te veren:
de dichter die het ware woord weer vond
en hoger acht dan al het aards begeren.*

De boer, de dichter, broeders in de grond.

Getingel

*Pianospel ontaardt vaak in getingel,
vooral in handen van een virtuoos,
die prat gaat op zijn razendsnel gepingel.*

*Ik houd van lenig spel, dat zacht en broos
de gaten vult die in de dagen vallen,
die zonder aanzien zijn en vreugdeloos.*

*Dan worden wij, muziek en ik, vazallen,
dan sluiten wij een ongehoord verbond,
dat niemand kan verstoren of vergallen.*

*Dan stijgen wij - geen vliegers in de grond -
tot grote hoogte, boven zee en aarde,
en drijven daar op eigen vleugels rond.*

*Het feit dat ik daar letterlijk ontaardde,
geen band meer met de eigen wereld had,
is een besef dat nooit mijn ziel bezwaarde.*

En daarop gaat de oude dichter prat.

Solitair

*Zo ik een eenling in de wereld ben,
dan heb ik daar als dichter voor gekozen,
als op de hei de solitaire den.*

*Hij staat daar maar, geen poeha en geen pose,
trotseert de storm met achteloos gemak
en heeft geen weet van angsten of neurosen.*

*Hij kent de waarde van zijn ruime dak,
waarin veel vogels op de doortrek schuilen,
een slaappleats vinden op een hoge tak.*

*Zo geeft hij schutse aan twee grauwe uilen,
biedt hun een plaats voor een gedegen nest.
En door hun jongen laat hij zich bevuilen.*

*Hij ziet gelaten hoe hun witte mest
zijn takken en zijn gave stam besmeurt,
hoe ze elkander haten als de pest.*

Hij blijft een den, beziet wat er gebeurt.

Web

*Laat mij ontvluchten uit het web der dagen
dat mijn vermogen als een klem omspant
en in mijn geest een spervuur legt van vragen.*

*Voorkom dat ik in tijd en uur verzand
en dat de looper heer wordt van mijn woorden,
die vreemde runen uit een wazig land.*

*Voorkom dat alles wat ik zag en hoorde
doorheen de zeef gaat van mijn kil verstand,
sterieler wordt als toonloze akkoorden.*

*Zo, stuur mijn ogen met uw meesterhand
en mijn gehoor, richt het op volle tonen,
zodat ik niet in ijdelheden strand.*

*Laat dan uw geest in heel mijn wezen wonen
en troon mij mee naar een verlaten strand
waar sporen zijn van stervende demonen.*

Zo, weeg mij op uw goddelijke hand.

Herfst

*De zegeningen van dit eerste uur,
de aarzelingen in de vogelzangen,
de zon die oprijst uit haar eigen vuur.*

*Ik droom van lente en van loom verlangen,
geen eindigheid doet mij dit herfstland aan
nu winden roerloos in hun kooien hangen.*

*Zo heb ik vrede met dit aards bestaan,
met die roerloosheid van de daagse dingen,
de tijd die drupt uit een geknepen kraan.*

*Ik laat mij door een herfstig web omringen
en spin me in de roersels van de dag:
van binnenuit een haast onhoorbaar zingen.*

*Aldus gehuld in ongekunsteld rag
verwijl ik in de schemer van mijn wezen
en neuzel zacht van wat een mens nooit zag.*

Dit uur zal ik het boek der wijsheid lezen.

Woordenspel

*Ik speel maar als een kind met blokkendozen,
hoewel de blokken dan mijn woorden zijn
en dat doet mij van nutteloosheid blozen.*

*Als kind al stapte ik in deze trein
die mij vervoert naar toekomst en verleden,
zodat ik steeds het heden ondermijn.*

*Door dat vermogen heb ik veel geleden,
want niets was zeker, niets ook momentaan,
omdat ik slechts mijn waarheid heb beleden.*

*Zo ben ik ook voortdurend misverstaan
als ik mijn heimwee naar de laatste dingen
door afbraak en door dood vooraf liet gaan.*

*Dus bleef ik van het ondermaanse zingen,
terwijl ik reeds hiernamaals wilde zijn
en zo beschreef ik nutteloze kringen.*

Slaapdronken van geluk en schone schijn.

Oktober

*Het was zo'n broze middag in oktober
met weinig wind en een wat lute zon
en lage lichtval, kleurig maar ook sober.*

*Wij dachten dat de lente herbegon,
zo dansten splinters op het bronzen water,
al wisten wij dat zoiets nooit meer kon.*

*De avond kwam en het werd alsmaar later,
we hadden niet de moed om heen te gaan,
beducht voor een niet te verdrijven kater.*

*Zo bleven wij een uur lang zwijgend staan
en keken naar de vage, verre dingen
die rond een ven weerkaatsen naar de maan.*

*We keken naar de lichtomrande kringen
die zich verhieven in de hoge lucht
en droomdem van een ijl en eeuwig zingen.*

Zo'n zeldzaam uur duurt korter dan een zucht.

November

*November, dat wil zeggen zwarte kraaien
die zich verheffen in de wilde lucht
en willoos met de westenwinden waaien.*

*November, hoor het langgerekt gerucht
van stormen die de laatste blaren ruimen
en ritselend versterven in een zucht.*

*November, dat wil zeggen ijle pluimen
van riet en gras die op en neder gaan
al naargelang het weer, de wet der luimen.*

*November, maand van komen en van gaan,
van vogels die vertrekken naar het zuiden,
hun krijsend roepen tegen wolk en maan.*

*November, maand van bronstige geluiden
in bos en veld van opgefokte reeën,
die hergeboorte naarstig doen en duiden.*

November, maand van huizenhoge zeeën.

Cerebrum

*Veroordeeld tot een nors en naamloos zitten,
een nutteloos verpozen voor het raam,
hoor ik geknars van cerebrale pitten.*

*De neuroloog heeft voor dit feit geen naam
en noemt wat woorden om de eer te redden,
alsof niet weten reden is voor blaam.*

*Hij loopt het liefst langs rechte, witte bedden
en noemt trefzeker lot en ziektebeeld,
want wetenschap verlaagt zich niet tot wedden.*

*Intussen hoop ik dat het knarsen heelt
of overgaat in onbedaarlijk geeuwen
of zich in dunne splinters pijn verdeelt.*

*Ik wilde dat het onbeheerst ging sneeuwen,
een duurzaam vallen van een zuinig zeer,
dat lagen stapelt als vergane eeuwen.*

Wat heb ik toch met dat verdomde weer.

Beterschap

*Er is iets onbehoorlijks met mijn been,
het sleept wat en dat hindert bij het lopen
en het wordt tijd dat ik twee krukken leen.*

*Je hoeft die dingen al niet meer te kopen,
het kruiswerk leent ze voor een half jaar uit,
alsof je nog op beterschap mag hopen.*

*Maar tegenslag zit altijd op een kluit,
al was die samenloop reeds te voorspellen,
omdat ik jaren insuline spuit.*

*Je kunt nu eenmaal geen instantie bellen
die dat probleem van daad en drang berooft;
er rest me niets dan rustig af te tellen.*

*Is dit de kool die mij het noodlot stooft
of is er iets waarop ik mag vertrouwen,
een duurzaam vuur dat nooit ten einde dooft.*

Of is het zaak gewoon maar af te bouwen.

Advent

*Omdat de dagen al te donker zijn,
ben ik weer nukkig in mijzelf gekropen:
mijn norse wapen tegen schone schijn.*

*Het liefst zou ik langs ruime vennen lopen,
de stilte zuigen uit het zwijgend woord;
daarna zou ik me weer tot Christen dopen.*

*Maar altijd is er iets dat me verstoort:
het heilig moeten en sacrale zaken,
het alsmaar knellen van een wurgend koord.*

*Ik zou zo graag aan Gods erbarmen raken
en met Hem spreken, één doorwaakte nacht,
opdat hij mij tot zuiver geest zou maken.*

*Het is Advent; ik zwijg maar en ik wacht
op dingen die uit verre deemster komen,
de nagels trekken uit de rauwste klacht.*

Het is Advent; de weemoed wurgt de bomen.

